

havde denne Charakter, hidtildags er betragtet som værende i Lovens And, og det Endringsforslag, som foreligger her, har i en vis Grad det samme Formaal, det gaaer i en mindre fuldstændig Grad ud paa det Samme. Jeg troer vist ikke, at jeg tager Feil, og heller ikke, at jeg er udenfor, hvad der her ligger til Behandling.

Formanden: Ja, jeg afventer, hvorledes den ærede Rigsdagsmand vil komme tilbage til det foreliggende Endringsforslag, jeg troer rigtignok, at der vist er en Misforstaaelse; men jeg skal som sagt nærmere afvente det.

Eschering: Hovedformaalet for det Forslag, som her foreligger, er, saavidt jeg har kunnet skjønne, at bringe det derhen, at de nuværende Fæstefamilier, som, saalænge Fideicommissstilstanden varer, ialmindelighed kunne gjøre Regning paa at blive ved deres Levebrød ved Dyrtningen af Fæstegaardene finde en nogenlunde sikker Leilighed til at komme i den samme Stilling, uden derved at berøve deres Godsbesiddere Noget, eller, rettere sagt, idet de skaffe Godsbesidderne Fordele af lignende Art, som dem, man kunde forudsætte der kunde vindes, naar det var bestemt, at Salget hovedsageligen skulde see til Fæsterne eller deres Familier. Jeg veed ikke, om jeg har taget Feil af Meningen af Forslaget, men jeg har ikke kunnet see nogen anden deri; men ligger dette paa Bunden af Forslaget, saa er det jo en ganske simpel Maade at fyldestgjøre Forslagets Hovedhensigt paa. Hovedhensigten er at skaffe Fæstegods, som ligger under Lehn, til at blive frit, uden at Fideicommisscapitalen skal tabe Noget (Hør!); jo hurtigere og jo simplere dette kan naaes, desto mere directe virker dette Lovforslag i den Retning, som det er bestemt til at virke i, og at dette unægtelig vil naaes paa en kortere Vej igjennem dette Forslag, det troer jeg neppe, Noget her i Thinget vil tvivle om. Hvis man saa svarer mig: men den nuværende Fideicommissseiers Formaal vil ikke blive naaet, og Lovens Formaal er ogsaa at sørge for, at han kan have Fordeel deraf, saa siger jeg: det har jeg ikke forstaaet var Lovens Formaal, jeg har kun forstaaet, at man ikke vilde sætte hans Formaal tilside, at man gjorde Saameget, som man fandt fornø-

dent for at interessere ham i at opløse Forholdet, men at man paa den anden Side gjorde saa lidt som muligt til Fordeel for ham, da man jo hovedsagelig skyldte at gjøre det til Fordeel for Fideicommisscapitalen. Der er i en Sag af denne Art egentlig kun 2 Fordele, man skylder at varetage fra Statens Synspunkt, den ene er Fideicommisscapitalens, og den anden er den Befolknings, som i en Række af Aar har ligget under denne Lovgivning, baaret dens Under og skal nyde Godt af dens Goder; men nu stiller man et 3die Punkt ind imellem, og jeg begriber godt, at Mange troe, at det er Hovedformaalet, nemlig Fordelen for den nuværende Fideicommissseier. Men det er det ikke, det forsvinder, han træder kun ind her som Banquier og Mellemmand, han er slet ikke Andet end den, man giver den fornødne Fordeel, for paa en beqvem Maade at bringe ham til at deeltage i at løse Forholdet, det er ikke Noget, man skylder ham, men det er Noget, man skylder Formaalet, at gjøre saameget — og tillige saalidt — for ham som muligt. Nu gad jeg dog vide, hvorledes man kan sige, at dette Forslag her udelukker noget af disse Hensyn; det sørger for Fideicommisscapitalen med megen Omhyggelighed, med saa stor Omhyggelighed, som Taxatorerne have, det sørger for Bonden, det sørger for Undersaatten, hvad man vil kalde ham, som findes under dette jorddrøttige Baand — der har Staten sin Fyldestgjørelse — og det sørger jo ogsaa ret godt for den nuværende Lehnsbesidder, han kan jo ogsaa finde sin Fordeel deri, saa jeg troer neppe, at man med nogen Sikkerhed skal kunne sige, at dette Forslag, om det blev antaget, ikke skulde væsentligt bidrage til at bringe Loven til netop at opfylde sit Formaal. Formaalet, har man sagt, skal være at skaffe de nuværende Fæstegodser paa Bondehaand; Nogle have misforstaaet det derhen, at det gif løs paa at lette Fæstebaandet, men deri tager man feil, thi det gaaer ikke videre, og hidtildags har intet af alle disse Salg, som foretoges af Fæstegods, gaaet videre end til at bringe de samlede Fæstegaarde ud af Godsforbindelsen, men de blive derfor ved at være Fæstegaarde. Formaalet var altsaa at bringe det paa Bondehaand; og der